

[Økonomiministeren.]

brugsvarer. De fulde virkninger heraf er vanskelige at vurdere på dette tidspunkt, men skønmæssigt vil de vel andrage 4-5 pct.

Engrospriserne på danske varer har hidtil været noget langsommere stigende end detailpriserne. Der synes dog i den seneste tid at være sket en noget stærkere stigning i engrospriserne på danske industrivarer end tidligere på året. Taget undet ét har importpriserne været præget af stabilitet; det mindre prisfald på råvarerne er blevet opvejet af højere priser på nogle importerede færdigvarer.

Ser vi bort fra boligudgiften, er detailpristallet i løbet af de sidste to år steget med ikke mindre end 11 pct.

Så længe lønstigningerne er stærkere end produktivitetsstigningen, vil der selvsagt ske en omkostningsforøgelse. Denne har i de forløbne to år været stærkere end det omkostningsfald, som faldende råvarepriser har bevirket. Formodentlig er en del af den samlede omkostningsforøgelse — i hvert fald inden for industrien — blevet opfanget af mindre avancer i produktionsleddet. Fortsat kraftig omkostningsforøgelse må imidlertid i stigende omfang resultere i en overvæltning på priserne inden for de grænser, som de internationale konkurrenceforhold muliggør. Hvor konkurrenceforholdene umuliggør en overvæltning, må man frygte, at følgen bliver, at dansk industri ikke vil kunne holde sin andel på eksportmarkederne. I de udprægede hjemmemarkeds erhverv — byggeri og tjenstydende erhverv — synes omkostningsstigningen at være blevet overvæltet på priserne.

Hvor stærkt denne omkostningsudvikling har påvirket den danske industris konkurrenceevne, er det vanskeligt at vurdere. Timefortjenesten i industrien er fra begyndelsen af 1960 til begyndelsen af 1962 steget med næsten 25 pct. Kun Vesttyskland med en stigning på godt 30 pct. ligger over Danmark. Nærmest efter Danmark følger Holland med godt 20 pct., medens de øvrige vestlige lande møder med en stigning på godt 15 pct. eller derunder i samme tidsrum. For både Vesttyskland og Holland gælder det endda, at 5 pct. af stigningen skyldes revalueringen i marts 1961.

Det er vel ret utænkeligt, at produktivitetsstigningen i Danmark har været så meget større end i de andre vesteuropæiske lande, at en svækkelse af konkurrenceevnen har kunnet undgås.

Indtil nu synes det skete imidlertid ikke at have påvirket industrieksporten i nævneværdigt omfang; det er dog bemærkelsesværdigt, at stigningen i industrieksporten siden 1960 er foregået i et langsommere tempo end fra 1958 til 1960 til trods for de samme gunstige ydre vilkår. Muligt har de gunstige afsætningsvilkår på hjemmemarkedet ført til en vis omlægning af produktion og afsætning fra eksport til hjemmemarked.

Som allerede nævnt har en del af overskudsefterspørgslen ikke vist sig i stigende priser, men er blevet dækket ved forøget import. Medens importen til byerhvervene fra 1960 til 1961 steg med ca. 6 pct., har importen hertil i den forløbne del af i år ligget 16-17 pct. over niveauet i den tilsvarende periode sidste år. Til bedømmelse af disse tal må det dog ikke glemmes, at importen i den første del af 1961 var påvirket af strejker, medens den modsat i år har været påvirket af hamstring. Importstigningen har i særlig grad været rettet mod bearbejdede varer både til forbrug og investeringer; medens råvareimporten er steget i noget langsommere takt; den har fulgt stigningen i produktionen.

Udviklingen har forrykket forholdene i vor handel med udlandet. Merimporten i de første 8 måneder af 1962 har været godt 2,5 milliarder kr., d. v. s. lidt større end i hele 1961; det samlede underskud på vare- og tjenestebalancen har i den forløbne del af 1962 ligget på et niveau, der svarer til i hvert fald 1 milliard kr. pr. år; det tilsvarende underskud i 1961 var ca. $\frac{3}{4}$ milliard kr. og i 1960 lidt under $\frac{1}{2}$ milliard kr.

Dette underskud er blevet dækket gennem kapitalimport og ved træk på valutareserverne. Ved udgangen af september beløb bankernes udenlandske nettotilgodehavender sig til ca. 850 mill. kr., og selv om dette endnu kan betegnes som nogenlunde pænt, nærmer vi os nu betænkeligt det niveau, som må anses for et minimum.

Ved en bedømmelse af situationen må man yderligere tage i betragtning, at de sær-